

сақтау ережелері, сондай-ақ сараптама нәтижесінде алынған ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз ету жөніндегі міндеттемелер кіреді.

Нормативтік-құқықтық база сараптама және бақылау саласында белгіленген ережелер мен рәсімдерді бұзғаны үшін жауапкершілік мәселелерін де ескереді. Бұған белгіленген нормаларды сақтамайтын ұйымдар мен адамдарға қолданылатын санкциялар мен шаралар кіреді.

*Болатов Е., студент
Доумчариева Ж. Е., аға оқытушы
М.Х.Дулатаи атындағы Тараз өңірлік университеті*

MYSQL КӨМЕГІМЕН ЖҰМЫС БЕРУШІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН СТУДЕНТТЕРДІҢ БАҒАЛАРЫН ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ЖАЛПЫ ҮЛГЕРІМ КӨРСЕТКІШІН КӨРУГЕ АРНАЛҒАН ВЕБ-ҚОСЫМШАНЫ ӘЗІРЛЕУ

Кіріспе. Қазіргі әлемде еңбек нарығы барған сайын бәсекеге қабілетті болып келеді. Жұмыс берушілерге өз жұмысының талаптарын қанағаттандыра алатын білікті үміткерлерді табу қиындай түсуде.

Түйіндемелер мен ілеспе хаттар сияқты бағалаудың дәстүрлі әдістері әрқашан студенттің білімі мен дағдыларының нақты бейнесін бере бермейді.

MySQL мәліметтер базасына негізделген студенттерді бағалау жүйесі жұмыс берушілерге ең жақсы үміткерлерді табуға көмектеседі.

Жүйе студенттердің үлгерімі, сабақтан тыс жұмыстары және басқа да тиісті факторлар туралы мәліметтер жинайды. Деректер әр студенттің рейтингін есептеу үшін пайдаланылатын болады.

Рейтинг жұмыс берушілерге студенттің білімі мен дағдыларының нақты көрінісін береді. Студенттерді бағалау жүйесі жұмыс берушілер, студенттер және университеттер үшін құнды құрал бола алады.

Өзектілігі. Бұл веб-қосымшаны әзірлеу бос орындарға үміткерлерді білімдегі жетістіктеріне қарай бағалауы қажет жұмыс

берушілер үшін **өзекті** болады. MySQL көмегімен сіз бағалар мен студенттер деректерін сақтайтын дереккорды жасай аласыз, бұл жұмыс берушілерге студенттер мен олардың өнімділігі туралы ақпаратты жылдам және оңай көруге мүмкіндік береді.

Мұндай қосымша үміткерлерді іріктеу процесін жеңілдетеді, жұмыс берушілерге ең табысты студенттерді жылдам анықтауға және қызметкерлерді таңдау кезінде саналы шешім қабылдауға мүмкіндік береді. Сондай-ақ, мұндай жүйе білім беру ұйымындағы студенттердің жалпы үлгерімін бақылау және талдау құралы болады.

Жалпы алғанда, MySQL арқылы студенттердің бағаларымен және өнімділік деректерімен жұмыс істеуге арналған веб-қосымшаны әзірлеу оқу үдерісіне және әлеуетті қызметкерлерді оқыту сапасына қызығушылық танытатын жұмыс берушілер үшін пайдалы және **өзекті** болады.

Жаңалығы. Бұл веб-қосымша жұмыс берушілерге студенттердің әлеуетін тиімдірек және ынғайлы түрде бағалауға және жұмысқа қабылдау туралы негізделген шешімдер қабылдауға мүмкіндік береді.

Маңыздылығы. Жұмыс берушілер жүйеге кіріп, студенттердің профилін, олардың әртүрлі пәндер бойынша бағаларын, сондай-ақ оқудың барлық кезеңіндегі жалпы көрсеткіштерін көре алады. Олар әртүрлі критерийлер бойынша деректерді сүзіп, сұрыптай алады, студенттер профиліне жазбалар қоса алады және олардың үлгерімін бақылай алады.

Веб қосымшаны пайдалану перспективалары:

– Бұл веб-бағдарлама әлеуетті қызметкерлерді олардың академиялық көрсеткіштері мен жалпы кәсіби дамуы бойынша бағалауды қалайтын жұмыс берушілер үшін пайдалы болуы мүмкін. MySQL көмегімен сіз студенттердің бағалары, олардың қызметі, жобалары және қызметтің басқа бағыттары туралы деректерді сақтай аласыз, бұл жұмыс берушілерге үміткерлердің әлеуетін объективті бағалауға мүмкіндік береді.

– Сондай-ақ, бұл қосымшаны білім беру ұйымдарында оқушылардың үлгерімі мен оқу үдерісіндегі белсенділігін бақылау үшін пайдалануға болады. Деректерді нақты уақыт режимінде көру мүмкіндігі мекемелерге студенттердің үлгеріміндегі өзгерістерге

жылдам жауап беруге және нәтижелерді жақсарту үшін оларға қосымша қолдау немесе ресурстар беруге мүмкіндік береді.

– Осылайша, MySQL-де студенттердің деректерімен жұмыс істеуге арналған веб-қосымшаны әзірлеу жұмыс берушілер үшін ғана емес, сонымен қатар білім беру мекемелері үшін де, сонымен қатар олардың нәтижелері мен дамуын саналы түрде бақылай алатын студенттердің өздері үшін де пайдалы болуы мүмкін.

Жұмыс берушілер үшін:

– Жүйе жұмысқа орналасуға білікті үміткерлерді табуға көмектеседі.

– Жүйе жұмысқа қабылдау процесінде уақыт пен ақшаны үнемдеуге көмектеседі.

– Бұл жүйе олардың жұмыс күшінің сапасын жақсартуға көмектеседі.

Мақсаты: Бұл жұмыстың мақсаты студенттердің рейтингтік жүйесінің теориялық бөлігін әзірлеу және сипаттау болып табылады:

- Студенттердің үлгерімі туралы мәліметтер жинау
- Әр студенттің рейтингін есептеу
- Жұмыс берушілерге студенттердің рейтингі туралы ақпаратқа қол жеткізуге мүмкіндік беру
- Қолданыстағы жүйелерге шолу

Студенттерді бағалаудың бірнеше жүйесі бар. GPA негізіндегі жүйелер: GPA (Grade Point Average) - бұл студенттердің курстары үшін алатын орташа балл.

Портфолиоға негізделген жүйелер: Портфолио - бұл студенттің дағдылары мен білімдерін көрсететін шығармалар жинағы.

Ұсыныс хаттарға негізделген жүйелер: ұсыныс хаттары - бұл студентті ұсынатын оқытушылардың немесе жұмыс берушілердің хаттары.

Ұсынылған жүйе: Ұсынылған жүйе студенттер туралы келесі деректерді жинайды: Аты, тегі, студент нөмірі, GPA (Grade Point Average) - орташа балл, портфолиоға сілтемелер, ұсыныс хаттар.

Қосымша деректер (міндетті емес): Сертификаттар, марапаттар, жобаларға қатысу, волонтерлік қызмет, тілдік дағдылар

Деректер көздері: Университет жүйелері, түйіндеме, портфолио, ұсынушылар, сыртқы көздер (мысалы, LinkedIn), басқа жүйелермен интеграциялауға арналған API, PDF есептері.

Жүйе студенттер туралы келесі деректерді жинайды “student” кестесі:

#	Имя	Тип	Сравнение	Атрибуты	Null	По умолчанию	Комментарии	Дополнительно	Действие
<input type="checkbox"/>	1	id_student	int(11)	UNSIGNED	Нет	Нет		AUTO_INCREMENT	
<input type="checkbox"/>	2	id_group	int(11)	UNSIGNED	Нет	Нет			
<input type="checkbox"/>	3	full_name	text	utf8_bin	Нет	Нет	фио		
<input type="checkbox"/>	4	year_birth	date		Нет	Нет	год рождения		
<input type="checkbox"/>	5	adress	varchar(128)	utf8_bin	Нет	Нет			
<input type="checkbox"/>	6	passing_score	varchar(128)	utf8_bin	Нет	Нет	проходной балл студента		

GPA ге байланысты “grade” кестесі:

#	Имя	Тип	Сравнение	Атрибуты	Null	По умолчанию	Комментарии	Дополнительно	Действие
<input type="checkbox"/>	1	id_group	int(11)	UNSIGNED	Нет	Нет		AUTO_INCREMENT	
<input type="checkbox"/>	2	id_student	int(11)	UNSIGNED	Нет	Нет			
<input type="checkbox"/>	3	id_subject	int(11)	UNSIGNED	Нет	Нет			
<input type="checkbox"/>	4	id_teacher	int(11)	UNSIGNED	Нет	Нет			
<input type="checkbox"/>	5	type_subject	text	utf8_bin	Нет	Нет			
<input type="checkbox"/>	6	grade_student	varchar(128)	utf8_bin	Нет	Нет			

Портфолиоға сілтемелер мен ұсыныс хаттар “teacher” кестесі көмегімен:

#	Имя	Тип	Сравнение	Атрибуты	Null	По умолчанию	Комментарии	Дополнительно	Действие
<input type="checkbox"/>	1	id_teacher	int(11)	UNSIGNED	Нет	Нет		AUTO_INCREMENT	
<input type="checkbox"/>	2	id_department	int(11)	UNSIGNED	Нет	Нет	айди кафедры		
<input type="checkbox"/>	3	full_name	text	utf8_bin	Нет	Нет			
<input type="checkbox"/>	4	academic_degree	text	utf8_bin	Нет	Нет	уч степень		
<input type="checkbox"/>	5	academic_titles	text	utf8_bin	Нет	Нет	уч звания		

Рейтингті есептеу. Әр студенттің рейтингі келесі формула бойынша есептеледі:

Рейтинг = 0.5 * GPA + 0.3 * Портфолио + 0.2 * ұсыныс хаттары
Ақпаратқа қол жеткізу. Жұмыс берушілер веб-сайт арқылы студенттердің рейтингі туралы ақпаратқа қол жеткізе алады.

Студенттік рейтинг жүйесін қолдану мысалдары:

– Жұмыс берушілер жүйені qualified candidates for jobs іздеу үшін пайдалана алады.

– Университеттер өздерінің оқу бағдарламаларын бағалау үшін жүйені қолдана алады.

– Студенттер өздерінің жетістіктерін бақылау және олардың күшті және әлсіз жақтарын анықтау үшін жүйені қолдана алады.

– Оқытушылар жүйені өз оқушыларын бағалау үшін қолдана алады.

Студенттік рейтинг жүйесін пайдаланудың артықшылықтары:

– Жүйе жұмыс берушілерге жұмысқа ең жақсы үміткерлерді табуға көмектеседі.

– Жүйе университеттерге оқу бағдарламаларын жақсартуға көмектесе алады.

– Жүйе студенттерге оқу үлгерімін жақсартуға көмектеседі.

– Жүйе оқытушыларға оқыту сапасын жақсартуға көмектеседі.

Ұсынылған жүйенің бірқатар артықшылықтары бар:

Дәлірек ақпарат: жүйе дәстүрлі әдістерге қарағанда оқушының дағдылары мен дағдыларының дәлірек бейнесін береді.

Бағалау: жүйе әділ және объективті болады, өйткені ол объективті критерийлерге негізделеді.

Тиімді іздеу: жүйе жұмыс берушілерге ең жақсы үміткерлерді тиімдірек табуға көмектеседі.

Жүйені тек студенттерді ғана емес, сонымен қатар магистранттар сияқты басқа студенттерді де бағалау үшін пайдалануға болады.

Жүйені тек оқу үлгерімін ғана емес, сонымен қатар көш-басшылық қабілеттер, командалық дағдылар және проблемаларды шешу дағдылары сияқты басқа дағдыларды бағалау үшін пайдалануға болады.

Жүйені оқытуды басқару жүйелері (LMS) сияқты басқа жүйелермен біріктіруге болады.

Жүйе студенттерге арналған Жеке оқу жоспарларын құру үшін пайдаланылуы мүмкін.

Жүйені уақыт өте келе студенттердің үлгерімін бақылау үшін пайдалануға болады.

Жүйені оқыту бағдарламаларының тиімділігін бағалау үшін пайдалануға болады.

Қорытынды: MySQL дерекқорына негізделген студенттерді бағалау жүйесі employers, universities, students, and teachers үшін құнды құрал болуы мүмкін.

Айта кету керек, бұл жүйе бағалау құралдарының бірі ғана. Жұмысқа қабылдау, университетке түсу немесе стипендия беру туралы шешім қабылдау кезінде бағалаудың басқа әдістерін қолдану қажет.

Пайдаланылған әдебиеттер мен сілтемелер:

1. MySQL: <https://www.mysql.com/>
2. GPU: https://en.wikipedia.org/wiki/Grade_point_average
3. Портфолио: <https://en.wikipedia.org/wiki/Portfolio>
4. Ұсыныс хат:
https://en.wikipedia.org/wiki/Letter_of_recommendation
5. Қосымша ақпарат: <https://dev.mysql.com/doc/refman/5.7/en>

*Дарибаев Д., студент
Серикбаева А.Б., старший преподаватель
Казахский агротехнический исследовательский университет
имени С.Сейфуллина*

РАЗРАБОТКА БАЗЫ ДАННЫХ К ПРИЛОЖЕНИЮ «WORK ON»

Работа или прохождение стажировки в компании является важным этапом в карьерном развитии обучающихся. Однако поиск подходящего места для прохождения практики может быть трудоемким и занимать много времени. В то же время, компании также могут столкнуться с трудностями в поиске талантливых и перспективных обучающихся, которые могут принести значительную пользу в развитии бизнеса, предприятия. Для упрощения и ускорения процесса поиска места для прохождения практики или стажировки было разработано приложение "Work ON".

"Work ON" — это платформа, которая налаживает связь между обучающимися и предприятиями, чтобы каждый из них мог